

Scénář: Ivo Raab a Anny Hönigová

Rádi bychom vám představili pana Iva Raaba. Narodil se v roce 1934 v Jablonci nad Nisou do česko-německé rodiny. Už v roce 1938 mu zemřel tatínek na tuberkulózu a záhy po rozloučení s ním museli s maminkou evakuovat do Prahy.

Pan Raab: My jsme žili ve Smržovce před válkou a maminka tam byla na poště jako úřednice a když byl osmaatřicátý rok, když se odstoupilo pohraničí, tak jsme evakovali do Prahy.

V Praze pana Raaba čekaly nelehké časy. Prodělal vážné onemocnění, které ho téměř připravilo o život, opakovaně vystřídal několik různých škol a domovů a jako všichni ostatní prožíval příjezd německé armády a následnou okupaci.

S matkou pobývali jako jediní nežidé v židovském domě, čímž se mladý Ivo stal častým svědkem transportů židů, mezi nimiž měl své známé a přátele.

To byl takový docela moderní barák, a pak vlastně maminka mi říkala „víš, tady v domě bydlí sami židi“ a my jsme tam byli jediní jako nežidi. Já jsem dost dobře nechápal, proč se Židi musej někam stěhovat. Protože takhle taky dětem se moc nevysvětlovalo, protože ta doba byla taková, že bylo nejlepší, když jsme nic nevěděli, protože abychom někde něco blbýho neřekli.

V tý Praze, to byla taková smutná událost, protože já už jsem neměl tatínka, ten mi umřel na tuberkulózu, tak mě někdo musel hlídat, a protože už když jsme bydleli na Smržovce měli mý rodiče nějaký styky se židama, který prchali z Německa, a poskytovali jsme jim tady informace a i u nás přenocovali, tak [matka] sháněla služebnou, no a měli jsme jakoby služebnou, že jo, jednu židovskou dívku, bylo jí jednadvacet roků, jmenovala se Anny Hönigová.

Anny byla jedenadvacitiletá dívka, před válkou možná studentkou vysoké školy. O malého Iva se starala přes jeden rok, a jak on sám popisuje, byla velice milá, chytrá a považoval ji za něco jako svou starší sestru. Z příběhu pana Raaba jsme se také dozvěděli, že Anny měla pro strach uděláno, odmítala plnit některá protižidovská nařízení, jako například nosit Davidovu hvězdu s nápisem JUDE.

Ona měla jednu takovou zásadu —židi museli být označený tou židovskou hvězdou—, no a ona to odmítla nosit. Takže to bylo tak trochu to... no a abychom se vyhnuli nějakým nepříjemnostem, tak když jsme třeba šli do města nebo taky jsme třeba jeli do Podolí do Žlutých lázní si zaplavat, tak

jsme spolu mluvili německy, aby si lidi mysleli, že jsme Němci a česká policie nesměla ty Němce legitimovat.

Přestože Anny před sebou měla slibnou budoucnost, nacistické Německo v čele s Adolfem Hitlerem jí podobně jako většině židovského národa přichystalo jiný osud.

Byla u nás přes rok, jenomže pak když matka byla na tý poště jako státní zaměstnankyně, tak jí to nedovolili, tak pak byla [Anny] jako hospodyně u nějakýho továrníka v Karlíně nebo Hloubětíně, nebo tam někde, ale bohužel se tomu nevyhnula, tomu odsunu, tak se dostala do Terezína, a pak jsme už o ní neslyšeli.

Raab ve svém pátrání po Anny nikdy nepřestal, o mnoho let později zjistil prostřednictvím židovské obce, že život jeho blízké Anny neskončil v Osvětimi, ale ještě o mnoho set kilometrů dále, bohužel však také velice krutým způsobem...

Ale po válce jsme se přes červený kříž po ní pídili a oni řekli, že zahynula v Osvětimi, ale mě to jako tak –pak když už jsem byl starší— a už jsem měl taky děti, tak mam syna Davida v Praze, tak jsem říkal „Davide, ty jseš v tý Praze a skoč se zeptat na židovskou obec, jestli nějakou informaci můžeme dostat“. No tak jsme získali bohužel smutnou, protože z toho Terezína ji zakrátko transportovali do dnešního Běloruska, a to byl likvidační, jaksi, tam koncentrační tábor, kde když ty židy přivezli, tak je na místě hned postříleli.

Ptali jsme se pana Raabeho, jaká Anny byla a jaký měli společný vztah, co k ní cítil a jak vnímal a stále vnímá její krutou smrt...

No tak byla pořád se mnou a to si vyvineš k ní takovej vztah, a pak když se dozvíš po letech, že ji támhle nějaký parchant zastřelil jen tak z plezíru, tak to mě dost sebralo. Protože když někoho máš rád a někdo se o tebe stará... A ona mě dokonce učila anglicky, takže to, co mě naučila ona, těch několik slov, tak ty umím do dneška, a pak jsem na angličtinu chodil a neznám nic.

Pan Raab na Anny nikdy nezapomněl, stala se součástí jeho života a je přesně tím důkazem, že není důležité, jak dlouhý čas s někým strávíme, nebo za jakých podmínek, ale jak moc se někteří lidé dokážou zapsat do našich srdcí.

Jako důkaz toho, že pan Raab nikdy nezapomene, by chtěl pro Anny vytvořit jeden z KAMENŮ ZMIZELÝCH, tzv. Stolpersteinů v místě, kde společně bydleli. Kámen by se měl nacházet v ulici Ruské třídy před domem 934 a my bychom se také rádi podíleli na tvorbě této památky. Díky tomuto gestu bychom si mohli připomenout osud ženy, na kterou už svět možná zapomněl, ale pan Ivo Raab nikdy nezapomene a pro nás –mladší generace– by měl představovat nejen pietu ale také symbol toho, že bychom nikdy neměli dovolit vzniknout dalšímu příběhu o bezpráví a krutosti lidských činů.

Jedna nenávist plodí tu druhou a jedno násilí plodí to druhý, a to je právě to. A když pak dojdete k rekapitulaci toho, co jsem třeba zažil a co jsem třeba odved, tak zjistíte, jak to všechno bylo zbytečný a blbost, a jak si někdo taky to svědomí pošramotil; tak je dobré řídit se vlastním rozumem a pátrat, proč někdo zrovna chce, abych věřil tomu nebo onomu.